

دستور العمل تاسیس پژوهشکده‌های علوم پزشکی

مقدمه

با توجه به تعالیم اسلام در زمینه گسترش مرزهای دانش، به منظور ارتقاء سطح سلامت جامعه و تاکید بر عملیاتی کردن نقشه جامع علمی کشور جهت تحقق اسناد بالادستی از طریق تاسیس واحدهای تحقیقاتی (مرکز تحقیقات، پژوهشکده و پژوهشگاه) دستورالعمل حاضر به منظور شفاف‌سازی و جامعیت بخشیدن به مراحل و شرایط اخذ و لغو مجوز پژوهشکده‌های علوم پزشکی تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- **موسسه دولتی:** واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شود و با داشتن استقلال حقوقی، بخشی از وظایف و اموری را که بر عهده یکی از قوای سه گانه و سایر مراجع قانونی می‌باشد، انجام می‌دهد. تمامی سازمان‌هایی که در قانون اساسی نام برده شده است در حکم موسسه دولتی شناخته می‌شود.

در این آیین نامه منظور از «موسسه»، دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی/ سازمان دولتی یا خصوصی وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم درخواست کننده تاسیس پژوهشکده می‌باشد که از این پس موسسه نامیده می‌شود.

۱-۲- **واحد تحقیقات دولتی:** واحد سازمانی است که به موجب قانون و بر اساس ضوابط، در قالب دستورالعمل‌های مدون تاسیس شده و به امر تحقیقات در حوزه‌های مشخص شده می‌پردازد و بودجه سالانه آن از محل منابع دولتی تامین می‌گردد.

۱-۳- **واحد تحقیقات غیر دولتی:** عبارتست از واحد تحقیقات خصوصی و واحد تحقیقات عمومی غیردولتی.

۱-۳-۱- **واحد تحقیقات خصوصی:** واحد تحقیقات خصوصی در قالب شرکت تجاری یا موسسه، بر اساس قوانین و مقررات مربوط، ایجاد شده است.

۱-۳-۲- **واحد تحقیقات عمومی غیردولتی:** واحد سازمانی مشخصی است که به موجب ماده ۳ قانون مدیریت خدمات کشوری، دارای استقلال حقوقی است و با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می‌شود و بیش از پنجاه درصد بودجه سالانه آن از محل منابع غیردولتی تامین گردد و عهده دار وظایف و خدماتی است که جنبه عمومی دارد.

۱-۴- **مرکز تحقیقات:** واحد تحقیقاتی است که در یکی از زمینه‌های علوم پزشکی با درخواست بالاترین مقام مسئول موسسه متعاقب تایید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت، متبوع، به تصویب شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی رسیده باشد. بر حسب نوع ساختار تعریف شده مراکز تحقیقاتی به دو گروه مراکز تحقیقات دولتی و غیردولتی تقسیم می‌گردند.

۱-۵- **پژوهشکده:** واحد تحقیقاتی مأموریت محور است که متشکل از حداقل سه مرکز تحقیقاتی (حداقل دو مرکز دارای مجوز قطعی) و در تعامل با مراکز رشد، واحدهای فناور و شرکت‌های دانش‌بنیان و متعهد به تعامل و همکاری متقابل با گروه‌های آموزشی است که دارای اهداف و مأموریت مشترکی در زمینه تحقیقات، فناوری، ترجمان دانش و ارائه خدمات تخصصی منطبق بر رسالت پژوهشکده است. این با فعالیت‌های هم راستا یا مرتبط با هم در ذیل چشم اندازی واحد، با مدیریت واحد و فضای

فیزیکی مناسب که متعاقب تایید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، به تصویب شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی رسیده باشد.

در این دستورالعمل به اختصار، سازمان‌ها/ مؤسسات/ دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی «مؤسسه» و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی «وزارت» نامیده می‌شوند.

ماده ۲- مستندات مورد نیاز جهت درخواست تاسیس پژوهشکده

۲-۱- ارائه درخواست تاسیس پژوهشکده توسط رئیس مؤسسه؛

۲-۲- ارائه اساسنامه پیشنهادی مطابق با اساسنامه الگو مصوب شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی (شامل تطبیق هدف، شرح وظایف) نوع و فعالیت پژوهشکده مورد تقاضا، مبتنی بر اولویت‌های مساله محور و نیازهای اساسی کشور در یک یا چند حیطة بنیادی، کاربردی و یا توسعه‌ای علوم پزشکی، به تشخیص کارگروه تاسیس و تصمیم‌گیری واحدهای تحقیقاتی و با توجه به برنامه‌های توسعه ملی و اولویت‌های تحقیقاتی در راستای اسناد بالادستی کشور.

۲-۳- تناسب و هماهنگی عنوان پژوهشکده با شرح وظایف مؤسسه متقاضی و مراکز تحقیقاتی زیرمجموعه، که باید به تایید کارگروه تاسیس و تصمیم‌گیری واحدهای تحقیقاتی در معاونت تحقیقات و فناوری وزارت برسد.

۲-۴- داشتن حداقل دو مرکز تحقیقاتی قطعی و یک مرکز تحقیقاتی مصوب اصولی با فعالیت‌ها و اهداف هم راستا به منظور هم افزایی با توجه به برنامه‌های کلان و عالی کشور در زمینه‌های تحقیقات، فناوری و بین‌المللی که هر یک از آنها حداقل ۳ پژوهشگر تمام وقت با تخصص و سابقه فعالیت مرتبط با عنوان و رسالت پژوهشکده پیشنهادی را داشته باشند.

۲-۴-۱- برخورداری مراکز تحقیقاتی ذیل پژوهشکده از روند صعودی امتیازات ارزشیابی در بین مراکز تحقیقاتی هم‌گروه حسب استانداردهای ابلاغی معاونت تحقیقات و فناوری طی یک دوره متوالی حداقل سه ساله.

۲-۵- برخورداری از نیروی‌های علمی متبحر و مجرب در زمینه اهداف و ماموریت‌های پژوهشکده همراه با امکانات، تجهیزات، فضای مناسب برای فعالیت‌های تحقیقاتی، فناوری و سایر موارد مشابه، و الزام بالاترین مقام مسئول مؤسسه متقاضی مبنی بر: الف- تامین و اختصاص بودجه مورد نیاز سالانه، جهت هزینه‌های جاری و تحقیقاتی، فناوری و موارد مشابه مطابق با اهداف و ماموریت‌های پژوهشکده،

ب- تامین حداقل ۳ نیروی انسانی به منظور خدمات اداری، پشتیبانی و کارشناسی

ج- تامین فضای مناسب با امکانات و تجهیزات لازم متناسب با اهداف و ماموریت‌های پژوهشکده

تبصره ۱: تشخیص متناسب بودن امکانات، تجهیزات و فضای مورد نیاز برای فعالیت‌های تحقیقاتی پژوهشکده بر اساس مستندات مربوطه (نامه تعهد بالاترین مقام مسئول مؤسسه متقاضی) و در صورت لزوم درخواست مستندات تکمیلی بر عهده کارگروه مربوطه در معاونت تحقیقات وزارت بهداشت خواهد بود.

ماده ۳- مراحل تاسیس پژوهشکده

اعطای مجوز تاسیس پژوهشکده به درخواست رئیس مؤسسه متقاضی انجام می‌پذیرد.

۳-۱- مجوز فعالیت پژوهشکده

سندی است مبتنی بر موافقت با تشکیل پژوهشکده که پس از تایید معاونت تحقیقات و فناوری توسط شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی صادر می‌شود.

تبصره ۲: مدارک و مستندات ارسالی کلیه پژوهشکده‌های درخواستی در معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بررسی و پس از تایید کارگروه تاسیس و تصمیم‌گیری واحدهای تحقیقاتی و معرفی به شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی مجوز فعالیت خود را از آن مرجع اخذ خواهند نمود.

تبصره ۳: درخواست تاسیس پژوهشکده تحقیقاتی موسسه باید مصوبه شورای پژوهشی و شورای دانشگاه/ موسسه مربوطه را داشته باشد.

۲-۳- پیشنهاد نام پژوهشکده

نام پیشنهادی پژوهشکده باید متناسب با محور اصلی فعالیت، رسالت‌های ارائه شده و برنامه‌های متمرکز بر حوزه تخصصی مراکز تحقیقاتی تشکیل دهنده آن باشد. در موارد خاص استفاده از اسامی خاص نظیر مشاهیر و دانشمندان حوزه‌های پزشکی و تحقیقاتی در ادامه نام پیشنهادی مشروط بر تایید کارگروه تاسیس و تصمیم‌گیری واحدهای تحقیقاتی بلامانع خواهد بود.

ماده ۴- تغییر نام پژوهشکده

درخواست تغییر نام/ اضافه نمودن مرکز تحقیقاتی جدید در ذیل پژوهشکده مصوب باید به تایید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت و تصویب شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی برسد.

ماده ۵- مراحل بررسی و صدور مجوز پژوهشکده

پس از تکمیل و ارسال مدارک مورد نیاز توسط رئیس موسسه به معاونت تحقیقات و فناوری وزارت، درخواست در کارگروه تاسیس و تصمیم‌گیری ساختارهای تحقیقاتی مطرح و پس از تایید توسط این کارگروه جهت تصمیم‌گیری نهایی به شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی ارسال خواهد شد.

ماده ۶- تشکیلات پژوهشکده

پژوهشکده دارای ساختار (چارت) تشکیلاتی مصوب جدید خواهد بود. ساختار عملکردی پژوهشکده مشتمل بر شورای عالی، ریاست، معاونین، مراکز تحقیقاتی، کارگروه‌ها/ کمیته‌های تخصصی و کارشناسان شاغل در پژوهشکده و نحوه ارتباط بین آن‌ها و تعامل واحدهای مختلف را شامل می‌شود.

ماده ۷- لغو مجوز پژوهشکده

۷-۱- در خصوص انحلال پژوهشکده‌ها به ماده ۱۵ اساسنامه پژوهشکده استناد خواهد شد.

تبصره ۴: در صورت درخواست لغو مجوز فعالیت پژوهشکده، اخذ مجدد مجوز پژوهشکده منوط به آغاز فرایندهای مربوط به اخذ مجوز خواهد بود که حداقل پس از یکسال از زمان لغو مجوز پژوهشکده توسط شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی امکان پذیر نخواهد بود.

این دستورالعمل در ۷ ماده و ۴ تبصره در دو بیست و نود و سومین جلسه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۴/۱۳ به تصویب رسید.

دکتر بهرام عین‌اللهی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

از طرف
دکتر ابوالحسن باقری فرد

